

Ornamentyka.

(Ozdobniki.)

Wszelkie prawa zastrzeżone. — Przedruk wzbroniony.
(Ciąg dalszy.)

2. Następniki.

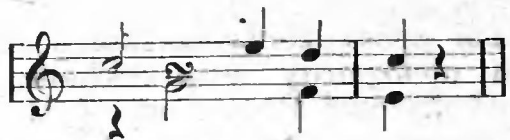
Wszystkie następujące ozdobniki mają formę jednej lub więcej krótkich nutek na końcu nuty o względnie większej wartości; ozdobiona nuta również i w tym wypadku traci nieco ze swej wartości, jednakże zawsze wymagane jest możliwie szybkie wykonanie, szczególnie należy często wykonać w umiarkowanym tempie

następujący dwuzwrotnik.

Wymaga się go — jak już wspomniano — znakiem $\sim$ po nucie. W wielogłosowym układzie należy uważać, by znaku nie odnieść do fałszywej nuty n. p.

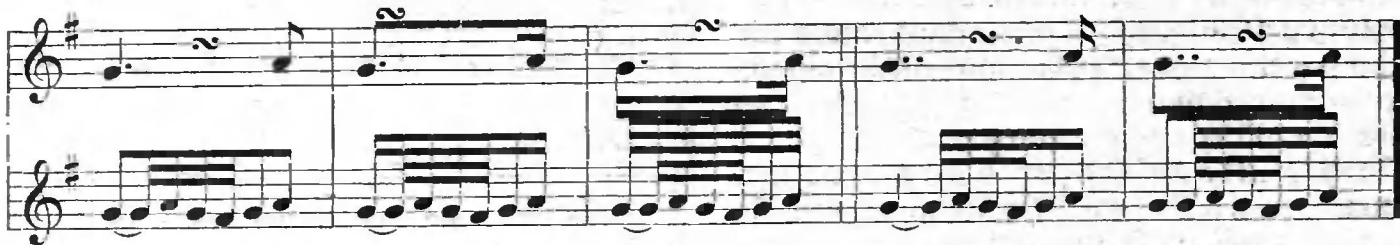

Jeżeliby wymaganem było ozdobienie nuty — g — należałoby znak ten umieścić blisko nad nuty:

Ponieważ i przy takiej notacji zachodzi możliwość nieporozumienia, bo przywykliśmy ozdobniki odnosić przede wszystkim do melodji, to w takim wypadku notuje się chętnie dwuzwrotnik w małych nutach.

Następujący dwuzwrotnik w tempie powolnym przy ubogiej figuracji wykonuje się powoli, przy bogatej i żywej figuracji natomiast szybko i gładko go łącząc z następną nutą. Tylko przy rytmach punktowanych jest wyjątkowe wykonanie, jakoteż przy kilku innych formach, które jednakowoż są wszystkie mniej lub więcej fałszywem notowaniem jednego i tego samego wykonania. Następujące przykłady:

Przy szybkiej figuracji robi niekiedy takie wykonanie wrażenie hamujące, w takim wypadku daje się taką samą wartość ostatniej nucie zwrotnika i nucie po niej następującej:

O ile po punkcie zjawiają się dwie nuty,

to nuta zamykająca dwuzwrotnik nie otrzymuje dłuższej wartości.

Podobnie jak przy rytmie punktowanym należy wykonać również w następującym rytmie

w którym tylko z konieczności używa się łuku zamiast punktu; wykonanie wygląda następująco:

mają takie same znaczenie, a ich wykonanie:

Wprowadzenie tych rozmaitych notacji należy sobie wytłumaczyć tem, że ozdobniki wpisywano dla ozdobienia już do gotowego utworu, podobnie jak niektóre szkoły radzą ćwiczyć utwory bez uwzględnienia ozdobników, a dopiero po wyćwiczeniu je dodawać. Ma to tę dobrą stronę, że rytm utworu jest pewniejszy, a ozdobniki pozostają właśnie tylko akcesorjami drugorzędnymi nietematowymi. Regularnie wykonuje się dwuzwrotnik w rytmach z punktami pojedynczymi lub podwójnymi, w ten sposób, że przed następującą nutą krótką, głośna nuta ma wartość tejże:

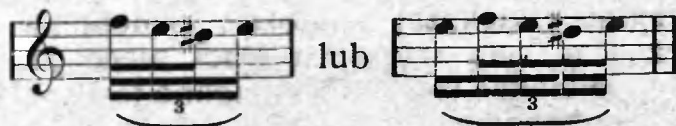
Również harmoniczne względy mogą zmusić do drugiego sposobu wykonania, n. p. (Beethoven, op. 2. Nr. 1):

W szybkim tempie i w otoczeniu małych wartości, w allegro lub presto, gdzie właściwie figuracja zanika, tracą wstępujące i następujące dwuzwrotniki swój charakter odrębny i stają się zwykle wypełniającymi:

Allegro.

Bez względu na to czy pojmujemy tu dwuzwrotnik jak wyprzednik lub następnik, w obydwu wypadkach mało zostanie z wartości nuty, najwyżej:

Podobnie jak dwuzwrotnik mogą również jako zdobniki następujące pojawić się: toczek, zwrotnik, wstępnik*) i mordent. Wymaga się je wówczas zawsze małymi nutami.

(Wszystkie jako następni)

toczek : dwuzwrotnik : (wstępnik *) : mordent :

*) Nazwa wstępnik jest dla następującego ozdobnika oczywiście bezsensowa. Łuk wiążący małe nuty z poprzedzającą ułatwia zrozumienie; niepotrzebnym się staje przed

linją taktową, bo tam niema niebezpieczeństwa nieporozumienia.

następnik :

wyprzednik :

C. d. n.